

Titel: Kapitel XX.

Citation: "Kapitel XX.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e28401/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

rejtes uden retslig Forundersøgelse, maa kunne forlange Udskrift, ja ogsaa Tiltale er rejst. Rejtes ingen Tiltale, kan Sigtede forlange Udskrift, naar Sagen maa betragtes som endt (jfr. § 78).

§ 198.

Hvad der skal forstaaes ved „vedkomende Embedsmand“ i 1ste Stykke er nærmere forklaret i 2det Stykke, med Hensyn til hvilket det isørigt blot skal fremhæves, at, hvis Politimesteren ikke har ment, at der burde være Spørgsmaal om at unblade Paatale i Medfør af § 33 og derfor ikke har gjort nogen Indstilling efter § 194, vil Overanlageren, der mulig vil se anderledes paa Sagen, i alt Fald gennem den her foretagne Indberetning om, at retslig Forundersøgelse er begæret af Politimesteren, kunne saa forsaenden Opfordring til at benytte sin Myndighed efter § 33. Den ommeldte Indberetning bør derfor allerede af den Grund fortellig angive Sagens mulige Ejendommeligheder.

§ 199.

At der jævnlig kan være Brug for en saadan „fortsat Ejerforsikning“, som nærværende Paragraf omhandler, behøver ingen nærmere Forklaring. For Reglen i Paragraffens 2det Punktum kan der f. Eks. blive Brug, naar den, mod hvem en Sag er anlagt, uden at han er fængslet, senere findes i Færd med at unddrage sig Forfølgningen ved Flugt under Forhold, der ikke tilføede i Tide at opnaa en Anholdelsesbeslutning af den Ret, ved hvilken Sagen er tingfæstet, eller at stille ham for denne Ret inden Udløbet af 24 Timer.

§ 200.

Naar denne Paragraf i Nedsættelse til det tidligere Forslags § 226 ikke giver Retten nogen Besøjelse til, uden videre at paalægge Politiets Embeds- eller Bestillingsmænd Væder for de af dem efter Rettens Staa begaaede Myndighedsmisbrug, er Grunden hertil den, at man ikke har fundet det forpaaeligt at undergive Politiets Embeds- eller Bestillingsmænd en saadan summarisk Rettsforfølgning, hvorved de undroges alle de Garantier for, at deres Sag undersøges og overvejes paa behørig Maade, som ellers tilskrives enhver Anden. Hvad der her tiltrænges, er dels, at den Private simpelt og hurtigt kan søge Rettens Beskyttelse mod formentlige Myndighedsmisbrug fra Politiets Side, for at Retten da enten

ved en misbilligende Udtalelse kan standse saadant Misbrug eller foranledige Ansvar gjort gældende paa sædvanlig Maade, dels at der er et Middel til at hindre, at Politiet opretholder foreløbige Politihandlinger udover de i Loven foreskrevne Friste. Disse to Formaal opnaas ved Paragraffens to første Stykker, uden at nogen Højejdommelsesret derfor behøver at tilføjes.

Kapitel XX.

Forundersøgelse ved Retten.

§ 201.

At retslig Forundersøgelse som Regel ikke finder Sted i Politistager, kan dog ikke være til Hindre for, at Politimesteren i et Tilfælde, hvor en Person samtidig er sigtet baade for en Overanlager-Forbrudelse og en Forretelse, der forfølges under Politisag, begærer f. Eks. bestemte Vidner afhørte til Oplysning om sidstnævnte Forretelse i Forbindelse med den i Anledning af førstnævnte Forbrudelse begærede Forundersøgelse. — Det fremgaar af 1ste Stykke modsætningsvis, at Sager angaaende de i § 2 Nr. 2 samt 4—11 ommeldte Forhold kunne gøres til Genstand for retslig Forundersøgelse, dog hvad Nr. 7 og 9 angaar, ikke, naar de foreligge som Tilbehør til en Politisag eller til et Forhold, der, hvis det isørigt bragtes frem, vilde være at behandle som Politisag.

Reglen i 1ste Stykkes sidste Punktum om, at retslig Forundersøgelse dog kan begæres, naar Fængsling finder Sted i Anledning af en under Politisag forfulgt Overtrædelse, jantes ikke i det tidligere Forslag. Man har ment at burde tilføje den under Hensyn til, dels at der indbefattedes mere under denne Forfølgningsmaade efter Udløst end efter gældende Ret, dels at Aagangen til at anvende Varetægtsfængsel i Anledning af Overtrædelser, for hvilke Straffen staaes at ville overføre simpelt Fængsel, er en Del videre efter nærværende Udløst end efter det tidligere Forslag (jfr. særlig § 167 Nr. 2).

Med Hensyn til Paragraffens Slutningsregel bemærkes, at den Person, mod hvem Forundersøgelsen rettes, allerede i Forvejen kan staa som Sigtet (jfr. Bemærkningen ovenfor S. 43); men at han, forsaavidt dette ikke er Tilfældet, kommer til at staa som Sigtet ved, at Forundersøgelse begæres imod ham.

§ 202.

Reglen i 2det Stykke om, at Sagen ved Indgivelse af Begæring til Dommeren er tingfæstet, har særlig Betydning for Anvendelsen af §§ 59, 63, 115, 2det Stykke, 150, 168, 200 og 206, 3dje Stykke.

Med Hensyn til 3dje Stykke skal bemærkes, at ligesom Forundersøgelsen fra først af forudsætter en mod en eller flere bestemte Personer rettet Sigtelse, saaledes er dens Fortsættelse ogsaa normalt luttet til den Forudsætning, at den Sigtelse, der i Begæringen er rettet mod bestemte Personer for at have begaaet bestemte Handlinger, ikke viser sig at være ugrundet, saaledes at Forundersøgelsen, naar Sagen tager saadan Vending, ordentligvis bør slutes (jfr. § 211, 2det Stykke). Paa samme Maade bør Undersøgelsesdommeren, hvor den rettede Sigtelse viser sig grundet, normalt holde sig til denne og ikke særlig lægge an paa at søge andre Forbrud eller andre Forbrydere medindbragne. Imidlertid vilde det være upraktisk at gennemføre denne Kompetence-Begrænsning rigoristisk. Der kan ikke være Tale om at stille de samme Forordninger i Retning af Bestemthed og Fuldstændighed til Begæring om Forundersøgelse, som der maa stilles til det Anklagekrift, der skal lægges til Grund for Domsforhandlingen. Sagen kan f. Eks. let stille sig saaledes, at de samme Omstændigheder, som rensede den under Forundersøgelsen først Sigtede, lade Mistanken hen i en bestemt anden Retning. I saa Fald bør Undersøgelsesdommeren, som paa det Tidspunkt kan forudsættes at have vundet Kendskab til Sagens hele Beskaffenhed og have mangen en Enkelthed, der kan være af Betydning for Sandhedens Udfindelse, i frist Minde, ikke, blot fordi den formelle Begæring fra Politimesteren om Forundersøgelsen ændrede Retning ikke straks kan forelægges, bryde den hele Undersøgelses Træde af; det bør tværtimod være hans Ret og Pligt at forfølge et saaledes fremkommet Spor videre, og forsaavidt det viser sig rigtig, give Paatalemyndigheden fornøden Meddelelse. Ligeledes kan det meget nemt hændes, at den Undersøgelse, der foretages angaaende de i Begæringen ommeldte Personer eller Handlinger gøre det sandsynligt eller klart, at der er Medskyldige, eller at der af de Sigtede er begaaet andre Forbrud eller end de i Begæringen omhandlede. Dommeren bør da selvfølgelig ikke afvise den Art Oplysninger, men tværtimod under sin Afhøring forfølge de givne Spor, dog stadig med den Pligt, om fornødent snarest muligt at give Paatalemyndigheden Meddelelse. Det er disse Tilfælde, der haves for Øje ved de i 1ste Punktum indfødte Ord „i Reglen“,

hvilke derefter søge deres fornødne Supplement i Stykkets 2det Punktum, jfr. især hermed § 195, 3dje og 4de Stykke, hvor tilsvarende Regler gives med Hensyn til Rets-handlinger under Efterforskningen.

Den herved gjorte Afvigelse fra Anklageprincipets strenge Konsekvens er praktisk nødvendig, genfindes i de fremmede Love (N. L. § 269, jfr. § 274, T. L. § 189) og frembyder saa meget mindre Betænkelighed, som der her er Tale om foreløbige Undersøgelser, hvilke Paatalemyndigheden, der, som nævnt, snarest muligt skal underrettes derom, kan standse øjeblikkelig, forsaavidt den ikke finder Grund til Forsøgning.

§ 203.

Naar det her bestemmes, at Dommeren i de i denne Paragraf nævnte Tilfælde, der alle angaa retlige Hindringer, ved Kendskøb kan nægte at tage Begæringen om Forundersøgelse til Følge, ligger deri modsætningsvis, at han ikke kan nægte at tage Begæringen til Følge, alene fordi det Bevismateriale, hvorpaa den mod bestemte Personer rettede Sigtelse bygger, efter hans Mening er altsor spinkel. Praktisk taget faar dette imidlertid for Undersøgelsesdommerens eget Vedkommende ikke stor Betydning, da han, naar han, efter f. Eks. blot at have afhørt et enkelt Vidne, finder den Opfattelse tilstrækkelig bekræftet, at Sigtede ikke har begaaet den omspurgte Handling, og at derlor Tale ikke bør rejsses (jfr. § 204 „om“), kan slutte Forundersøgelsen i Henhold til § 211, 2det Stykke. Med §§ 203 og 211, 1ste Stykke, maa sammenholdes § 353.

Hvad der er „ret Bærning“ for Forundersøgelsen, bestemmes efter Reglen i § 51 (jfr. Bemærkningerne til samme ovenfor S. 50). Det vil især efter Beskaffenheden af denne Regel kun ganske undtagelsesvis kunne forekomme, at en Ret med Høje afviser en Begæring om Forundersøgelse af Bærningsgrunde. Om, hvem der er paataleberettiget, se §§ 29 ff.

§ 204.

Da det er Meningen, at Sagens Bevismateriale normalt skal bringes frem umiddelbart for selve den dømmende Ret, bliver det under Sagens Forberedelse kun Opgaven at opspore, hvad der kan tjene som Bevis, og derefter sigte væsentligt fra uvæsentligt, men ikke — som under den nuværende Ordning — at bringe Bevismaterialet til Beje i selve den Form, hvori det skal forelægges den dømmende Ret. Vidner og Eksn. og Eksn.

mænd skulle derfor ordentligvis kun under-
 læstes en foreløbig Afhørelse og ikke afkrætes,
 og Underfølgelsesdommeren behøver ikke at
 gøre Tilførelser til Protokollen om saadanne
 Sagttagelser med Hensyn til Personer eller
 Ting, som den dømmende Ret ligesaa vel
 selv vil være i Stand til at gøre. Paa den
 anden Side er det ikke Meningen at genæm-
 føre Umiddelbarhedsprincippet til de yderste
 Konsekvenser. Hensynet til den ligefremme
 Umulighed af eller det usædvanlige Besvær,
 der muligvis vilde være forbunden
 med at føre et Bevis paany, kan med-
 føre, at dette under Forundersøgelsen bør
 bringes i en saadan endelig skriftlig Form,
 at denne kan erstatte selve Beviset under Doms-
 forhandlingen. Der bør derhos selvfølgelig
 være Afgang til at forstatere Modsigelser
 mellem en og samme Person's Udsagn hen-
 holdsvis under Sagens Forberedelse og under
 Domsforhandlingen. Om de herved foran-
 ledigede forskellige Regler, jfr. navnlig §§ 73,
 2det og 3dje Stykke, 102, 1ste Stykke, 111,
 115, 2det og 3dje Stykke, 125, 131 og 248,
 jfr. § 303, 3dje Stykke.

§ 205.

Om den dobbelte Affattelse af nær-
 værende Paragraf henvises til de oven-
 for, S. 119 ff., gjorte Bemærkninger, der
 her kun skulle suppleres med følgende: Det
 er efter begge Forslag Tanken, at Under-
 søgelsesdommeren, saa snart Forundersøgelse er
 indledt, over et selvstændigt Skøn over
 Betimeligheden af de af Paaatalemyndigheden
 eller af Sigtede eller dennes Forvarer be-
 gærede retslige Skridt. Imidlertid er det klart,
 at Retten efter den Tankegang, hvorpaa Min-
 dreretsforlaget bygger, bør være meget
 varsom med at nægte sin Medvirken, naar
 den ikke har anden Grund dertil end den for-
 mentlige Ubensigtsmæssighed af den begærede
 Retshandling; thi Paaatalemyndigheden staa-
 efter dette Forslag vedvarende som den i
 første Række ansvarlige og maa derfor stadig
 være den, der lægger og gennemfører Under-
 søgelsesplanerne, medens Retten nærmest er
 tænkt som kontrollerende og eventuelt sup-
 plerende Parternes Virksomhed. Anderledes
 efter Flertalsforlaget. Her vendes
 ved Forundersøgelsens Begyndelse Forholdet
 mellem Paaatalemyndigheden og Retten til
 en vis Grad om; medens det før var Paaatale-
 myndigheden, der ledede Undersøgelsen og
 eventuelt blot requirerede bestemte Under-
 søgelses handlinger foretagne ved Retten
 (§ 195), er det nu Underfølgelsesretten, der
 har Ledelsen og Hovedansvaret for Under-
 søgelsen og derfor ogsaa maa staa friere

overfor Parternes Begæringer end efter
 Mindretalsforlaget.

§ 206.

Naar man har ladet 2det Punktum i
 det tidligere Forslags tilsvarende § 232 (om,
 at Politiet skulde afgive skriftlig Beretning
 til Dommeren om Udførelsen af de det givne
 Paalæg) udgaa, er dette kun Ret, fordi det
 paa den ene Side er klart, at Dommeren
 ogsaa uden udtrykkelig Udtalelse derom i
 Loven kan give saadant Paalæg, medens paa
 den anden Side den ubetingede Forstift
 derom ogsaa vilde ramme Tilfælde, hvor en
 mundtlig Beretning er tilstrækkelig.

§ 207.

Medens Reglen i det tidligere Forslags
 § 233 er udgaaet som dels overflødig, dels
 hvilende paa Forudsætninger, der ere bort-
 faldne ved de i § 195 fæste Forandringer,
 optager § 207 de i det tidligere Forslags
 § 234 indeholdte Regler med følgende Til-
 føjelser: Reglen under Nr. 3 er udvidet til
 ogsaa at gælde om Sigtedes valgte For-
 svarer. Det er under Nr. 4 udtalt, at det,
 hvor der er flere Sigtede, beror paa Domme-
 rens Bestemmelse, om den ene Sigtede maa
 paahøre den andens Forflaringer. Endelig
 er der i sidste Stykke givet Dommeren Be-
 myndigelse til at fravige Paabudet om Sig-
 tedes personlige Tilstedeværelse ved antici-
 peret Bevisførelse, hvor Omstændighederne
 gøre hans Tilstedeværelse uforudset. Det
 kan f. Eks. let tænkes, at Sigtede selv helst
 vil være fri for at have den med en Rejse
 til Tingstedet forbundne Udgift og Besvær
 og derhos er overbevist om, enten at Bidnes-
 byrden vil vise sig ganske usærligt for ham,
 eller at i alt Fald hans Forvarer vil vare-
 tage hans Tary tilstrækkeligt, eller at der
 under Domsforhandlingen vil være tilstrække-
 lig Vejlighed for ham til at sætte det i det
 rette Lys. I saadanne Tilfælde vilde det
 være urimeligt at tvinge ham til personligt
 Møde. At Dommeren skulde misbruge denne
 Beføjelse, er der ingen Grund til at befrygte,
 saa meget mindre som saadant Misbrug maa
 antages at ville blive draget frem under Doms-
 forhandlingen paa en for vedkommende Dommer
 lidet behagelig Maade. Har anticeret
 Bevisførelse fundet Sted, uden at Sigtede
 har været til Stede. Skont han burde have
 været det, og hans Ikke-Tilstedeværelse efter
 Bevisets Bestaaenhed kan antages at have
 haft reel Betydning, kan Folgen blive, at
 der under Domsforhandlingen ikke bliver
 tillagt det paagældende Bevis nogen Vægt
 til Skade for Tiltalte. Dette følger ligefrem
 af den fri Bevisbedømmelse.

§ 208.

Ved sidste Punktum i første Stykke er kun udtrykt, at Gyldigheden af det i Retsmødet foretagne ikke kan angribes under Henvisning til, at Anklabelsen af Sigtede ikke har været, som den burde være, naar Sigtede dog faktisk er mødt. Udbliver Sigtede, maa Retten afgøre, om Mødet skal udskydes, til han kan bringes til Stede, eller ej; hvor der er Tale om en anticiperet Bevisførelse af saadan Art, at Sigtedes Nærværelse maa anses fornøden, bør Udskyttelse dog altid finde Sted, hvis saadant blot er muligt, jfr. Paragraffens sidste Stykke sammenholdt med § 207, sidste Stykke. Tilføjelseltse af Reglen om Forhvarerens Adgang til, førend en anticiperet Bevisførelse finder Sted, at blive bekendt med Sagens Dokumenter, maa efter Omstændighederne kunne have samme Følger, som ovenfor ved § 207, sidste Stykke, omtalt med Hensyn til Sigtedes Af- Tilfjebvarelse.

§ 210.

Den Omstændighed, at Afhørelsen sker ved Dommeren, betyder, at der ikke er nogen absolut Nødvendighed for, at Raatalemyndigheden er repræsenteret i det paagældende Retsmøde, forudat at Dommeren forud er i Besiddelse af Oplysning om, hvad den Paagældende skal spørges om. Om Nødvendigheden af Sigtedes Tilfjebvarelse, jfr. § 207, sidste Stykke.

Den udtryksfclige Begrænsning af Adgangen til gentagen Afhørelse af Sigtede, som det tidligere Forslags § 237 indeholdt, er udeladt som upraktisk og i Virkeligheden kun givende en illusorisk Garanti. Sigtede er tilstrækkelig beskattet ved sin Ret til paa ethvert Punkt at vægre sig ved at høre. Paa den anden Side er indfat en Bestemmelse om Ret for Forhvareren til ved anticiperet Bevisførelse at begære yderligere Spørgsmaal stillede.

§ 211.

Naar der i 1ste Stykke er indfat en Bestemmelse om, at Forundersøgelien standses, naar Retten finder, at Lovens Betingelser for dens Virksomhed ikke ere til Stede, er dette en ligefrem Konsekvens af Reglen i § 203. Hvad enten Retten straks er paa det rene med eller først senere bliver klar over, at en af de nævnte Betingelser mangler, maa deri ligge en Hindring for Forundersøgelien. — Med 1ste Stykke jernføres § 353. — Med sidste Stykkes sidste Punktum sammenholdes § 215, 2det Stykke.

§ 214.

Med Hensyn til Reglen i 1ste Stykke, bemærkes, at den i det tidligere Forslag gjorte Begrænsning — at Forundersøgelien ikke maa sluttes for en enkelt Forbrydelse, naar nogen af de Forbrydelser, hvis Undersøgelse ikke er moden til Slutning, antages at medføre en strengere Strafart — er udeladt som upraktisk. Thi vel bør Dommeren blandt andet tage dette Hensyn i Betragtning, men optages det i Form af et ubetinget Raabud, kan det føre til, at de mindre og flere Sager maa henstaa i Raaneber efter f. Eks. et fraværende Hovedvidne i en større Sag, der maatte tilfjebt falder ud til Tatet.

§ 215.

Den i det tidligere Forslag satte 14 Dages Frist for Indlevering af Anklagestrif er opgivet som altsor kategorisk. Til Genæld er indfat den tidligere omtalte Regel om, at Undersøgeliesdommeren, hvor Sigtede er fængslet, skal fastsætte en Frist for Fængslingens Varighed, jfr. hermed § 211, in fine.

Fjerde Afsnit.

Tiltale og Domsforhandling ved Landsret.

Kapitel XXI.

Nærværende Kapitel indeholder i forførtet og simplificeret Form Regler, hvis Bestemmelse i det hele svarer til, hvad der i det tidligere Forslag søgtes opnaet ved Reglerne i dets 4de Afsnit, Kapitel I og II, dog med den Hovedforskel, at nærværende Udsat ikke har optaget det tidligere Forslags særlige „Døvnings“-Stadium.

Efter det tidligere Forslag skulde Retten (eller i alt Fald dennes Formand), forinden Anklagestrifet kunde forhødes Tiltalte, underkaste Sagens Formalia en foreløbig Prøvelse; naar efter denne Prøvelse Anklagestrifet var forkyndt, skulde der bestemmes en Frist, i Løbet af hvilken Tiltalte bl. a. kunde fremkomme med Indsigelser, gaende ud paa, enten at formelle Mangler hindrede Sagens videre Fremme, eller at det foreliggende Bevismateriale ikke frembød tilstrækkeligt Grundlag for Anklagens Høvnings til Domsforhandling. Naar endelig